

ايلىك گۆزگۈ

ارگىنۇكۇن - نۇرۇز - باھار بايرامى

باكى سۆي قىرىمى ۳۱ مەرچ ۱۹۱۸ دە ئىرمىنى جاني لىرى سۆي قىرىمىنا ال اتاراق ۳۰ مىن نفرى اۆلدورموشلر. تاسوفله بۇگۈنە قەدەر اۇرادا بىر عايىدە تىكىلمە مېشىدىر!

قۇزئى آذە ربايجانين ايشغالي، ۲۸ آپرېل ۱۹۲۰ دە لىئىن جنابلارى نىن بۇيۇرۇغۇ وه نىرمانۇفلارېن ياردىمى ايله قىزىل رۇس اۇردۇسۇ آذە ربايجانى ايكىنجى دە فە ايشغال ائدەرە ك دىمۇكراتىك آذە ربايجان جىمھۇرىيتى يۇخ ائدىلمىشىدىر.

جىمھۇرىيت بايرامى، ۲۸ ماي ۱۹۱۸ دە قۇزئى آذە ربايجاندا دىمۇكراتىك قۇزئى آذە ربايجان جىمھۇرىيتى نىن قۇرۇلۇش گۈنۈدور بابك يىن دۇغۇم گۈنۈ، اۇلۇ بابك يىمىز آذە ربايجانى يادلارىن ايشغالىنا قارشى قۇرۇماغا قالدۇرۇق، ۲۰ ايل عرب اىستىلاچىلارېنا قارشى ساواشدى، باش ايمەدى، ايدىجە سىنە اۆز جانىندا وطنىمىز آذە ربايجانين مستقىللىقى اۇغرۇندا فدا ائتدى.

ستارخان نىن دۇغۇم گۈنۈ ۲۵ آراي «مرداد» ۱۲۴۲ (۱۲ آراي «اگۇست» ۱۸۲۷) دا قرە داغ ماحالىندا اتانان اۆلمۇش ۲۵ دۆل «آبان» ۱۲۹۲ (۱۹۰۳ مىسىحى) دە تىھراندا فارسلارىن الى گۈللە نەرەك اۆلدورولموشدور.

اۆزئىر حاجى بەي اۇف ۱۸ سېتامبر ۱۸۸۵ مىسىحى ايلىندە شۇشا ماحالى نىن آغ جىبەلى كىندىندە اتانان اۆلمۇش ۲۳ نۆوامبر ۱۹۴۸ - دە باكى دا دونياسىنى دە يىشىشىدىر.

خىبابانى نىن اۆلۈم گۈنۈ، ۱۲۵۸ گۈنش ۱۸۷۹ مىسىحى ايلىندە خامنە قىصبە سىندە اتانان اۆلمۇش (دۇغۇم گۈنۈ بىزە بىللى دىيىلدىر) ۲۰ سېتامبر ۱۹۲۰ دە ۴۱ ياشىندا تىرىزدە فارسلارىن الى ايله اعدام ائدىلمىشىدىر.

پىشە وه رى نىن دۇغۇم گۈنۈ - مىللى حۆكۈمتىن باشچىسى ۱۲۷۲ گۈنش ۱۸۹۳ مىسىحى ايلىندە خالخال شىرىندە اتانان اۆلمۇش، ۵۵ ياشىندا ۲۲ املىك «خرداد» ۱۳۲۲ (مىسىحى ۱۹۴۷) دە قۇزئى آذە ربايجاندا اۇرۇسلارىن قۇللۇقچۇلارى طرفىندە ن اۆلدورولموشدور.

گۈلۈستان مۇقاولى سى، قاراباغىن گۈلۈستان كىندىندە آذە ربايجان مىللىتىندە ن سۇرۇشۇلمادان ۱۳ اۆكتۇبر ۱۸۱۳ - دۆل «آبان» ۱۱۹۲ ياغلانمىشىدىر.

دۆلەت مستقىللىقى يى گۈنۈ - ۱۸ اۆكتۇبر ۱۹۹۱ دە ايكىنجى دە فە اۇلاراق قۇزئى آذە ربايجان اۆز مستقىللىقى يىنى اعلان ائتدى جىمىن ۱۲۰ - ايللىك رۇس مستملىكە چىلى يىنە سۇن قۇيدۇ.

۲۱ آذە رىن ايلدۇنومو «مىللى حۆكۈمتىن قۇرۇلماسى»

آذە ربايجانلىلارېن بىرلىك وه همراي لىك گۈنۈ، يادلا طرفىندە ن تىكىلمىش سرحد ۳۱ دىسامبر ۱۹۸۹ دا آذە ربايجان مىللىتى نىن الى ايله داغىدىلاراق ياندىرىلدى.

قارا ژانۇوار، ۱۹۹۰ دا ژانۇوارېن ۱۹ - دان ۲۰ - سىنە گىچە ن گىچە اوچۇنچۇ دە فە اۇلاراق اۇرۇس قۇشۇنلارى قۇزئى آذە ربايجانى ايشغال ائتدى

تۈركمىن چاي مۇقاولى سى، تىرىزىن گۈنۈ يىندە تۈركمىن چاي كىندىندە آذە ربايجان مىللىتىندە ن سۇرۇشۇلمادان ۱۰ ففوريە ۱۸۲۸ - ۲۱ بۆك چىللە «ايسفند» ۱۲۰۲ دە ياغلانمىشىدىر. بىلە لىكلە آذە ربايجان رىسى شكىلدە ايكى يە پارچالانمىشىدىر.

جىللى محمد قلى زادە نىن دۇغۇم گۈنۈ، ۱۰ ففوريە ۱۸۲۲ مىسىحى ايلىندە ناخجىواندا اتانان اۆلمۇش ۳، ۴ ژانۇبىيە ۱۹۳۲ دە باكى دا وفات ائتمىشىدىر.

خۇجالى فاجىە سى - ئىرمىنى وه اۇرۇس جانلىرى ۲۲ ففوريە ۱۹۹۲ دە خۇجالى شىرىنى ايشغال ائدەرەك، اھالى سىنى قتل - عام ائتىدىلر.

بىن الخالق قادىنلار گۈنۈ

اۇرۇمىيە سۆي قىرىمى - آذە ربايجانا سىغىنان (پناھ گىتېرە ن) كۆچن وه گىتېرە ن ئىرمىنى - آسۇرى جانلىرى (۱۹۱۷ - ۱۹۱۸) ۱۲۹۵ - ۱۲۹۶ نىچى ايلردە آذە ربايجان هر ايكى تايىندا آذە ربايجانلىلار قارشى سۆي قىرىمىنا ال ائىب، ۱۰۰ مىن نفر دە ن چۇخ اىنسانى فجىح شكىلدە اۆلدولر. يالنىز اۇرۇمىيە وه اطرافىندا اۆلدوروللرېن سايبى ۱۰ مىن نفر دە ن چۇخ اۆلمۇشدور.